

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16563/2024
16.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Атељевић, адвокат из ..., против тужених „Ringier Serbia“ д.о.о. Београд и ББ, одговорног уредника интернет портала blic.rs, Београд, чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., ради заштите права на достојанство личности, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 75/24 од 13.03.2024. године, у седници одржаној 16.10.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 75/24 од 13.03.2024. године у ставу другом изреке и предмет у наведеном делу враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 525/22 од 24.10.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени „Ringier Serbia“ д.о.о. Београд, да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа и права личности исплати износ од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 24.10.2023. године па до исплате. Ставом другим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавеже тужени „Ringier Serbia“ Београд да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа и права личности, исплати износ преко досуђеног износа у ставу првом изреке од 50.000,00 динара до траженог износа од 250.000,00 динара, за износ од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени ББ - одговорни уредник портала blic.rs, да са портала blic.rs уклони текст који је објављен на интернет адреси: <https://www.blic.rs/zabava...>. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужилји солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 113.200,00 динара са законском затезном каматом почев од дана стицања услова за извршност одлуке па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж3 75/24 од 13.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужених и првостепена пресуда је потврђена у ставовима првом и четвртом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени ББ да са портала blic.rs, уклони текст који је објављен на интернет адреси: <https://www.blic.rs/zabava...> Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у ставу другом изреке, тужилца је изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, док је тужени ББ на ревизију тужилце одговорио. Ревизија тужилце је, супротно наводима туженог из одговора на ревизију, оцењена као благовремена с обзиром да је рок за изјављивање ревизије прописан чланом 126 Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење), истицао дана 02.05.2024. године – нерадни дан, а да је ревизију тужилца изјавила 07.05.2024. године – првог радног дана, све ово у складу са правилом о рачунању рокова садржаном у одредби члана 103 став 4 ЗПП.

Врховни суд је испитао другостепену пресуду у побијаном делу на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/2020), а који се примењује на основу одредбе члана 131. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење), а који се примењује на основу одредбе члана 153. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 92/2023) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ...2022. године на интернет издању медија „Блиц“ - blic.rs објављен је чланак под насловом: „Испливао ценовник VIP проститутки. Ево ко се све нашао у каталогу макроа: Налазио јој имућне клијенте, давала му је 30 одсто од зараде“, испод којег се у уводу текста наводи: „У великој акцији полиције у Београду је недавно ухваћено 29 особа, које се сумњиче да имају везе са елитном проституцијом.“ Даље се у тексту наводи: „Како пише горе наведени портал девојке су подводили ВВ, фитнес инструктор ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ. На списку девојака су се наводно нашле ЖЖ, ЗЗ, ИИ, плејбојева зечица ЈЈ, КК, АА, ЛЛ, ЉЉ ...“, а затим и „ЈЈ признала је да се бави најстаријим занатом, као и да су јој макрои ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ. Осим ње, како сама каже, за горе поменуте макрое радиле су и КК, АА, ЗЗ, ЛЛ и ЖЖ“. У поступку је утврђено да је тужени „Ringier Serbia“ д.о.о. Београд издавач, а тужени ББ одговорни уредник овог медија.

С обзиром да су изнете информације о тужилци у наведеном тексту неистините (информација да је проститука, која је ухапшена заједно са другим проституткама, која наплаћује сексуалне услуге и има макроа), те да јој вређају достојанство личности, према мишљењу нижестепених судова, тужилци припада право на правичну новчану накнаду овог вида нематеријалне штете, због чега јој је иста и досуђена. Међутим,

становиште нижестепених судова различито је у погледу права тужиле на заштиту повређеног достојанства личности налагањем одговорном уреднику да уклони текст који је објављен на порталу тужених ...2022. године, јер је према становишту првостепеног суда такав захтев тужиле основан применом члана 112. Закона о јавном информисању и медијима, док према становишту другостепеног суда применом члана 101. тачка 3. Закона о јавном информисању и медијима, такав захтев тужиле није основан, имајући у виду да се на тужилу односи само део текста а не текст у целини, а да тужиле тражи уклањање целог текста без опредељивања које информације квалификује као лезионо подобне и недопуштене.

Међутим, иако другостепени суд правилно закључује да у погледу одлуке о захтеву тужиле за уклањање текста треба применити одредбу члана 101. тачка 3. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 58/15 и 12/16 – аутентично тумачење) а који је био на снази у време објављивања спорног текста, наведену одредбу неправилно примењује због чега је чињенично стање остало неутврђено.

Наиме, одредба члана 101 тачка 3 наведеног закона поред осталог прописује да ако се објављивањем информације, односно записа, повређује право на достојанство личности, тужбом се може захтевати предаја записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео-записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикације и сл.). Запис је подлога на којој се бележи информација, тако да суштински захтевом да се уклони текст објављен на одређеној интернет адреси, тужиле тражи уклањање записа са информацијама објављеним на наведеној интернет адреси. Према члану 102. став 1. истог закона, активну легитимацију има лице које је лично повређено објављивањем информација, односно записа, док пасивну легитимацију према члану 103. истог закона има одговорни уредник медија у коме је информација, односно запис објављен.

Достојанство личности лица на које се односи информација, према одредби члана 79. став 1. Закона о јавном информисању и медијима, правно је заштићено. Према ставу 2. оно се штити ако се лице приказује у лажном светлу преписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, али само уколико интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

У поступку је утврђено да су изнете информације о тужили неистините (јер је лажно приказана као проститутка која има макроа и која је ухапшена), а повређују јој достојанство личности (част и углед), због чега је реч о информацијама чије објављивање је у складу са законом забрањено и због чега јој је досуђена правична новчана накнада за претрпљену нематеријалну штету. Поред заштите у виду правичне новчане накнаде, тужиле је заштиту свог повређеног достојанства могла остваривати и захтевом за уклањање записа са објављеним информацијама које повређују њено достојанство личности, пошто активну легитимацију тужиле има према одредби члана 102. став 1. Закона о јавном информисању, само у погледу оних информација које је лично повређују те да заштита мора бити сразмерна легитимном циљу којем се тежи а то је заштита повређеног права –достојанства њене личности. Другим речима, уколико

се заштита достојанства тужилине личности може остварити уклањањем само појединих информација у тексту, не би могла основано захтевати уклањање текста у целини (јер он осим што садржи информације о тужили, садржи информације и о другим лицима, за које тужила нема активну легитимацију, а реч је о информацијама о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна), пошто би се на тај начин слобода јавног информисања ограничила у већој мери од оне прописане законом, што је супротно правилу о примени и тумачењу одредаба закона садржаном у одредби члана 14. став 1. Закона о јавном информисању и медијима.

Другостепени суд имао је у виду да тужила тражи уклањање целог текста иако се само неке информације односе на њену личност и повређују је али је погрешно закључио да је захтев због тога неоснован у целини односно да неопредељивање у самом захтеву недозвољених информација има за последицу неоснованост захтева у целини јер није имао у виду да захтев да се уклони текст у целини садржи у себи захтев за уклањање и појединих информација, што овлашћује судове да таквом захтеву делимично удовоље.

Због тога је правилна примена одредбе члана 101. тачка 3. Закона о јавном информисању и медијима захтевала оцену могућности заштите повређеног достојанства тужилине личности сразмерно учињеној повреди, а полазећи од утврђеног чињеничног стања у погледу тога које информације су о тужилиној личности неистините, јер је приказују у лажном светлу приписивањем особина или својства које нема, односно одрицањем особина или својстава које има и које су због тога недопуштене информације, те пружања тужили заштите у складу са тим, све ово под условом да се закључи да је тужба са овим захтевом поднета у року прописаном чланом 86. Закона о јавном информисању и медијима који се сходно примењује и на тужбе из члана 101. а према одредби члана 106. истог закона.

На основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић